

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การออกแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลของการใช้โปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อยที่มีต่อการตระหนักรู้ในอนาคตของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อย (กลุ่มทดลอง) กับกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อย (กลุ่มควบคุม) โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง โดยมีกลุ่มควบคุม (Randomized pretest-posttest control group design)

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหัตถสารเกษตรวิทยาการ ภาคปลาย ปีการศึกษา 2539 จำนวน 91 คน ซึ่งผู้วิจัยได้รับความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากทางโรงเรียนอย่างดี และเหตุผลที่เลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คือ

1. นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งมีอยู่ช่วงวัยรุ่น จึงเป็นช่วงเวลาสำคัญที่นักเรียนจะต้องเข้าใจถึงการตระหนักรู้ในอนาคตของตน
2. เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการเลือกแผนการเรียน และการศึกษาต่อก่อนการขึ้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มตัวอย่างและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนหัตถสารเกษตรวิทยาการ ปีการศึกษา 2539 ที่มีคะแนนจากแบบวัดการตระหนักรู้ในอนาคตต่ำ

กว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา ประกอบด้วยนักเรียนชาย 13 คน นักเรียนหญิง 7 คน และเป็นผู้สมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อยที่มีต่อการตระหนักในอนาคต โดยคัดเลือกจากประชากรที่เป็นนักเรียนโรงเรียนหัตถสารเกษตรวิทยาการ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 91 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คนนี้ ได้สุ่มอย่างง่ายเพื่อเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองจะได้รับโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อยสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง 40 นาที จำนวน 9 ครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อยแต่ผู้วิจัยได้ให้ความรู้ในเรื่องของการตระหนักในอนาคตจากโปรแกรมการแนะแนวด้วยวิธีการสอน ครั้งละ 50 นาที รวมเป็นเวลา 9 ครั้งในภายหลัง

สำหรับการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหัตถสารเกษตรวิทยาการ ทั้งหมดซึ่งมีจำนวน 91 คน ทำแบบวัดการตระหนักในอนาคต คัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนจากแบบวัดการตระหนักในอนาคตต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมาจำนวน 23 คน

2. ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักเรียนที่ได้คะแนนการตระหนักในอนาคตต่ำ ตามเกณฑ์ที่คัดเลือกไว้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อสอบถามความสมัครใจที่จะเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อยที่มีต่อการตระหนักในอนาคตแล้วจึงสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นกลุ่มตัวอย่าง 20 คน เป็นกลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน โดยกลุ่มทดลองจะได้เข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อย และกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อย แต่ได้รับการสอนเรื่องการตระหนักในอนาคตในภายหลังเมื่อผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับกลุ่มทดลองเสร็จแล้ว

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลในการวิจัย คือ แบบวัดการตระหนักในอนาคตซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากแนวคิดการอดได้รอได้ (Delay of Gratification) ของมิเชล (Mischel, 1974) และโครงสร้างลักษณะมุ่งอนาคตจากแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคตของ กนกวรรณ อุ้นใจ (กนกวรรณ, 2535) (ดูในภาคผนวก จ)

การพัฒนาเครื่องมือของผู้วิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือโดยศึกษาจากแนวคิดการอดใจรอได้ (Delay of Gratification) ของมิเชล (Mischel, 1974) และโครงสร้างลักษณะมุ่งอนาคตจากแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคตของ กนกวรรณ อุ๋นใจ (กนกวรรณ, 2535) และรายงานการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคต เพื่อนำมาสร้างข้อคำถามการตระหนักในอนาคต โดยแต่ละข้อความจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับการคาดการณ์ไกล การควบคุมตนเองเพื่อผลที่ดีกว่าในอนาคต การวางแผน การตัดสินใจการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเน้นเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ

ลักษณะของเครื่องมือ

แบบวัดการตระหนักในอนาคตมีลักษณะเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 46 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้านดังนี้

1 ด้านคาดการณ์ไกล ประกอบด้วยข้อความที่แสดงความสามารถในการโยนความสัมพันธระหว่างเหตุและผลเข้าด้วยกัน และสามารถมองเห็นว่าในสถานการณ์หนึ่ง ๆ หรือพฤติกรรมหนึ่ง ๆ จะส่งผลอย่างไรบ้าง จึงสามารถที่จะเลือกกระทำหรือไม่กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างถูกต้องสมเหตุสมผล จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 10, 11, 13, 14, 21, 25, 35, 39

2 ด้านการควบคุมตนเองเพื่อผลที่ดีกว่าในอนาคต ประกอบด้วยข้อความที่แสดงการละเว้นการกระทำบางชนิด หรือความสามารถที่จะเริ่มกระทำพฤติกรรมที่ต้องใช้ความอดทนหรือเสียสละ แสดงถึงการหักห้ามใจตนเองต่อความอยากได้ที่ไม่สมควรในปัจจุบัน เพื่อผลที่ดีกว่าในอนาคตจำนวน 13 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4, 5, 7, 17, 20, 23, 30, 31, 33, 34, 37, 40, 44

3 ด้านการวางแผน ประกอบด้วยข้อความที่แสดง การใช้ความคิดกะการณ่วงหน้าว่าจะทำอะไร อย่างไร มาประกอบการตัดสินใจ โดยการกำหนดเป็นแผน จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 6, 8, 16, 18, 22, 32, 38, 41, 43

4 ด้านการตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยข้อความที่แสดงความสามารถค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในการแก้ปัญหา มีการ

พิจารณาแนวทางแก้ปัญหา และเลือกทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุด จำนวน 14 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 9, 12, 15, 19, 24, 26, 27, 28, 29, 36, 42, 45, 46

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผล

การให้คะแนนจะให้คะแนนรายข้อ โดยมีช่วงคะแนน 1-5 ซึ่งข้อคำถามเป็นมาตรฐานประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) มีคะแนนแต่ละข้อดังนี้

จริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับผู้ตอบมากที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับผู้ตอบมาก	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับผู้ตอบปานกลาง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับผู้ตอบน้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
ไม่จริงเลย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับผู้ตอบเลย	ให้คะแนน	1 คะแนน

ยกเว้นข้อความนั้นมีความหมายทางลบ การให้คะแนนจะเป็นดังนี้

จริงมากที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน
จริงมาก	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงปานกลาง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้คะแนน	5 คะแนน

แปลผลโดยนำคะแนนรายข้อมารวมกัน วิเคราะห์ค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ แล้วเรียงลำดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ ถ้าได้คะแนนการตระหนักในอนาคตต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา แสดงว่าเป็นกลุ่มที่มีการตระหนักในอนาคตต่ำ จึงเป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะมาเข้าร่วมกลุ่มโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อยที่มีต่อการตระหนักในอนาคต

ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบวัดการตระหนักในอนาคตตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดการตระหนักในอนาคตของมิเชล (Mischel,1974) และโครงสร้างลักษณะมุ่งอนาคตจากแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคตของกนกวรรณ อุ๋นใจ (กนกวรรณ,2535)และรายงานการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคต

2. กำหนดคำจำกัดความของการตระหนักในอนาคต เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัด ให้สอดคล้อง และครอบคลุมตามคำจำกัดความที่ได้กำหนดไว้ดังนี้ คือ

การตระหนักในอนาคต หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกล มีการควบคุมตนเองเพื่อผลที่ดีกว่าในอนาคต มีการวางแผน และสามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. นำแนวคิดการอดได้รอได้ของมิเชล (Mischel,1974) เป็นองค์ประกอบของการตระหนักในอนาคต โดยการกำหนดเนื้อหาเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบวัด โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการคาดการณ์ไกล ด้านการควบคุมตนเองเพื่อผลที่ดีกว่าในอนาคต ด้านการวางแผน และด้านการตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันได้สอบถามความคิดเห็นนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการตระหนักในอนาคต โดยขอความร่วมมือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหัตถสารเกษตรวิทยาการ จำนวน 10 คน เขียนแสดงความคิดเห็นถึงลักษณะของบุคคลที่มีการตระหนักในอนาคตว่าควรมีลักษณะอย่างไร แล้วนำข้อมูลที่นักเรียนตอบมาสรุปรวบรวม เพื่อใช้ประกอบในการสร้างข้อคำถาม ซึ่งได้ข้อคำถามทั้งสิ้น 51 ข้อ โดยนำแบบวัดฉบับนี้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นผู้ตรวจสอบความตรงของข้อคำถาม (Content Validity) ตามคำจำกัดความและโครงสร้างของแบบวัดที่วางไว้ 4 ด้าน

4. นำแบบวัดที่ได้รับการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจด้านภาษา และปรับปรุงแก้ไขข้อที่มีความหมายเข้าใจยากหรือกำกวม

5. นำแบบวัดที่พัฒนาขึ้นนี้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจดูอีกครั้งแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

6. ประเมินความตรงของแบบวัดจากการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) โดยนำแบบวัดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีสภาพคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้เทคนิค 25% สูง 25% ต่ำ โดยคัดเลือกข้อความที่มีค่า

อำนาจจำแนกสูงมีค่า t มากกว่า 1.75 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งค่า t อยู่ระหว่าง 1.98 ถึง 7.87 ได้ข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 46 ข้อ (ดูภาคผนวก ก)

7. หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อของแต่ละด้านกับคะแนนรวมในแต่ละด้านของข้อคำถามนั้น และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-Total Correlation)

นำข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์จากข้อ 6 มาหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อของแต่ละด้านกับคะแนนรวมในแต่ละด้านของข้อคำถามนั้น และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่อยู่ในคุณลักษณะเดียวกัน เลือกข้อคำถามที่มีค่าสหสัมพันธ์ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ 46 ข้อ ซึ่งมีค่า r ระหว่าง 0.25 ถึง 0.70 (ดูภาคผนวก ก.)

8. ประเมินความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) เพื่อหาความสอดคล้องของผลการวัดพฤติกรรมการตระหนักในอนาคตกับสภาพที่เป็นจริงโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้ลักษณะแล้ว (Known group) โดยนำแบบวัดไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระดับชั้นเรียนต่างกัน โดยยึดหลักว่าการตระหนักในอนาคตจะเพิ่มขึ้นตามอายุ ตามรายงานการวิจัยของมิเชล (Mischel, 1958)

กลุ่มที่ทดสอบมี 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 50 คน ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีการตระหนักในอนาคตสูง

กลุ่มที่ 2 คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหัดสารเกษตรวิทยาการจังหวัดปทุมธานี จำนวน 50 คน ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีการตระหนักในอนาคตเหมาะสมกับตนเอง

กลุ่มที่ 3 คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหัดสารเกษตรวิทยาการ จำนวน 50 คน

ให้ทั้งสามกลุ่มตอบแบบวัดการตระหนักในอนาคต แล้ววิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนจากแบบวัดด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการทดสอบ F-test พบว่ากลุ่มนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 และ 4 กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนการตระหนักในอนาคตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ดูภาคผนวก ง)

จากนั้นได้ทำการเปรียบเทียบทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของทูเก้ (Tukey) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเท่ากัน พบว่าความแตกต่างรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (ดูภาคผนวก ง)

9. นำคะแนนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างในข้อ 7 มาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้วิธีการคำนวณสัมประสิทธิ์ค่าคงที่ภายในของครอนบาค (Cronbach's Alpha Reliability Coefficients) ได้ค่าความเที่ยง ดังนี้

7.1 ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ	= 0.93
7.2 ค่าความเที่ยงด้านการคาดการณ์ไกล	= 0.57
7.3 ค่าความเที่ยงด้านการควบคุมตนเองเพื่อผลที่ดีกว่าในอนาคต	= 0.84
7.4 ค่าความเที่ยงด้านการวางแผน	= 0.73
7.5 ค่าความเที่ยงด้านการตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	= 0.80

10. การสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms)

ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหัตถสารเกษตร วิทยาการ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 91 คน ตอบแบบวัดการตระหนักรู้ในอนาคต เพื่อนำมาสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของคะแนนในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยหาระดับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank) และแสดงตารางเปรียบเทียบคะแนนดิบ (Raw Score) กับระดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ในภาคผนวก ข

โปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อย เพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในอนาคต

ผู้วิจัยพัฒนาโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อย โดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ในอนาคต
2. ศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวแบบกลุ่มย่อย
3. กำหนดหัวข้อการแนะแนวกลุ่มแต่ละครั้งแล้วจัดโปรแกรมให้สอดคล้องกับหัวข้อ การแนะแนว โดยแต่ละโปรแกรมจะมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ขนาดกลุ่ม เวลา อุปกรณ์ วิธีดำเนินการ และการประเมินผล
4. โปรแกรมทั้งหมดอยู่ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
5. นำโปรแกรมไปทดลองใช้ เพื่อดูความเป็นไปได้และสิ่งที่ควรปรับปรุง

6. นำโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อยที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

รูปแบบของโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อย ที่มีต่อการตระหนักรู้ในอนาคต

ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบของโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อย เพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในอนาคตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างที่สำคัญ คือ

1. การให้ความรู้เกี่ยวกับการตระหนักรู้ในอนาคต

โดยการพัฒนาคุณลักษณะของผู้ที่มีการตระหนักรู้ในอนาคต ดังนี้คือ

1.1 การฝึกการวางแผนระยะยาว

1.1.1 การให้นักเรียนได้มีการคาดการณ์ไกลในด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ

1.1.2 การให้นักเรียนวางแผนในในด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ

1.1.3 การให้นักเรียนมีวิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ

1.1.4 การให้นักเรียนมีการตัดสินใจด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ

2. การให้นักเรียนมีความเข้าใจ เห็นความสำคัญของการรู้จักเลือกที่จะกระทำและรอคอย พิจารณาความสามารถและความสนใจของตนเอง และกำหนดทางเลือกที่เหมาะสม

ตารางที่ 1 พัฒนาการกลุ่มของการแนะแนวแบบกลุ่มย่อยสำหรับกลุ่มทดลอง

พัฒนาการกลุ่ม	หลักการและเหตุผล	หัวข้อกิจกรรม
1. ขั้นสร้างความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย	เป็นการสร้างความคุ้นเคยและการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มและระหว่างสมาชิกกับสมาชิกกับสมาชิกทำให้เกิดความไว้วางใจกลุ่มมีเป้าหมายร่วมกัน ทราบแนวทางในการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรม เข้าใจความหมายและเห็นความสำคัญของการตระหนักในอนาคต	1. ปฐมนิเทศ ความหมายและความสำคัญของการตระหนักในอนาคต 2. การคาดการณ์ไกลเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ
2. ขั้นยอมรับกลุ่ม	เป็นการพัฒนาสัมพันธภาพในทางสร้างสรรค์ในบรรยากาศของการสนับสนุน ให้กำลังใจ สมาชิกรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม เข้าใจความรู้สึกของกันและกัน กล้าที่จะเปิดเผยตนเองต่อกลุ่ม บอกถึงความสามารถและความสนใจของตนเองและร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	3. การวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพ 4. การพิจารณา ความสามารถ ความสนใจของตนเอง
3. ขั้นรับผิดชอบต่อตนเอง	เป็นระยะที่สมาชิกมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อการแก้ไขปัญหาของตนเองและเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม มีการประเมินตนเอง รับผิดชอบต่อความสนใจของตนเอง	5. การกำหนดทางเลือกที่เหมาะสม
4. ขั้นแก้ไขเปลี่ยนแปลง	เป็นการนำกลุ่มไปตามวัตถุประสงค์ของกลุ่ม สมาชิกเกิดการเรียนรู้ในการช่วยกันแก้ไขปัญหา และต่างก็เป็นผู้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในกลุ่ม นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม	6. การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ 7. การรู้จักเลือกที่จะกระทำและรอคอยเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ 8. การตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ
5. ขั้นปิดกลุ่ม	เป็นการช่วยให้สมาชิกได้รับประสบการณ์กลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ สมาชิกมีความเชื่อมั่นในตนเองในการที่จะนำสิ่งที่ได้จากกลุ่มไปใช้ในชีวิตตน เป็นการทบทวน สรุป และให้กำลังใจแก่สิ่งที่สมาชิกได้เรียนรู้และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม	9. ปัจฉิมนิเทศ

ตารางที่ 2 โปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อย ที่มีต่อการตระหนักในอนาคต

ผู้วิจัย นางสาว สุพิชชา กลิ่นบุหงา

สถานที่ ห้องจริยธรรม โรงเรียนหัตถสารเกษตรวิทยาการ

ครั้งที่	จุดมุ่งหมาย	หัวข้อกิจกรรม	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	การดำเนินการ
1	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างสัมพันธภาพในกลุ่ม 2. ให้สมาชิกมีเป้าหมายร่วมกัน และทราบแนวทางในการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรม 3. เข้าใจความหมายและเห็นความสำคัญของการตระหนักในอนาคต 	<p>ปฐมนิเทศความหมายและความสำคัญของการตระหนักในอนาคต</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมาชิกมีความคุ้นเคยกับผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม 2. สมาชิกสามารถบอกแนวทางในการปฏิบัติในการเข้าร่วมกิจกรรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อยที่มีการตระหนักในอนาคตได้ 3. สมาชิกสามารถบอกความสำคัญและความหมายของการตระหนักในอนาคตได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างสัมพันธภาพในกลุ่ม 2. ชี้แจงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมให้สมาชิกมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน 3. ให้ความรู้เกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของการตระหนักในอนาคต 4. แจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง“ความสมหวังของกล้วยไม้” เพื่อให้สมาชิกพิจารณาทำความเข้าใจร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่การเข้าใจความหมายและเห็นความสำคัญของการตระหนักในอนาคต 5. สมาชิกสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมและผู้นำกลุ่มสรุปอีกครั้ง

ครั้งที่	จุดมุ่งหมาย	หัวข้อกิจกรรม	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	การดำเนินการ
2	สมาชิกได้รู้และเข้าใจเรื่องการคาดการณ์ไกลเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ	การคาดการณ์ไกลเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกสามารถบอกลักษณะการคาดการณ์ไกลเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพได้	<p>1. แจกเอกสารเรื่อง การคาดการณ์ไกลเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพให้สมาชิกอ่าน</p> <p>2. แจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง“อนาคตของเสกสรรและแสงดาว” ให้สมาชิกอ่านเพื่อนำไปสู่การเข้าใจลักษณะของการคาดการณ์ไกล</p> <p>3. สมาชิกร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับกลุ่มถึงผลที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตจากการกระทำของเสกสรรและแสงดาว</p> <p>4. สมาชิกบอกลักษณะของการคาดการณ์ไกลเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพของตน</p> <p>5. สมาชิกสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมและผู้นำกลุ่มสรุปอีกครั้ง</p>

ครั้งที่	จุดมุ่งหมาย	หัวข้อกิจกรรม	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	การดำเนินการ
3	<p>1.สมาชิกรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพ</p> <p>2.สมาชิกรู้ถึงข้อดีของการวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพ</p>	<p>การวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพ</p>	<p>1. สมาชิกสามารถวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพได้</p> <p>2. สมาชิกสามารถบอกถึงข้อดีของการวางแผน</p>	<p>1. แจกเอกสารเรื่อง “การวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพ” ให้สมาชิกอ่าน</p> <p>2. แจกเอกสารกรณีตัวอย่าง “การวางแผนการศึกษาต่อของสุรศักดิ์” ให้สมาชิกอ่านเพื่อเป็นตัวอย่างในการวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพ</p> <p>3. สมาชิกเขียนการวางแผนด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของตนและเล่าให้กับเพื่อนสมาชิกกลุ่ม</p> <p>4. สมาชิกร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับกลุ่มถึงข้อดีของการวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพ</p> <p>5. สมาชิกสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมและผู้นำกลุ่มสรุปอีกครั้ง</p>

ครั้งที่	จุดมุ่งหมาย	หัวข้อกิจกรรม	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	การดำเนินการ
4	สมาชิกพิจารณาความสามารถและความสนใจของตนเอง	การพิจารณาความสามารถความสามารถและสนใจของตนเอง	สมาชิกสามารถบอกความสามารถและความสนใจของตนเองได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. แจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “ความผิดพลาดของใคร” ให้สมาชิกอ่าน 2. สมาชิกร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “ความผิดพลาดของใคร” โดยวิเคราะห์เหตุการณ์ในเรื่อง 3. ผู้นำกลุ่มอธิบายถึงการพิจารณาความสามารถและความสนใจของตนเอง 4. สมาชิกบอกถึงความสามารถและความสนใจของตนเอง 5. สมาชิกกลุ่มสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมและผู้นำกลุ่มสรุปอีกครั้ง
5	สมาชิกทราบถึงลักษณะการกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเอง	การกำหนดทางเลือกที่เหมาะสม	สมาชิกสามารถบอกความสามารถและความสนใจของตนเองได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. แจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “จะไปทางไหน” ให้สมาชิกอ่าน 2. สมาชิกร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับกลุ่มว่าถ้าเป็นตัวละครในเรื่องจะอย่างไร

ครั้งที่	จุดมุ่งหมาย	หัวข้อกิจกรรม	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	การดำเนินการ
				<p>3. ผู้นำกลุ่มอธิบายเกี่ยวกับทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเองโดยพิจารณาความสามารถและความสนใจประกอบ</p> <p>4. สมาชิกบอกแนวทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเอง</p> <p>5. สมาชิกกลุ่มสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมและผู้นำกลุ่มสรุปอีกครั้ง</p>
6	สมาชิกหาแนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ	การแก้ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ	สมาชิกสามารถบอกวิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพได้	<p>1. แจกเอกสารเรื่อง “การแก้ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ” ให้สมาชิกอ่าน</p> <p>2. แจกเอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง “ปัญหาของโนรี” ให้สมาชิกอ่าน</p> <p>3. สมาชิกร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นว่าโนรีควรจะตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาอย่างไร</p> <p>4. สมาชิกกลุ่มสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมและผู้นำกลุ่มสรุปอีกครั้ง</p>

ครั้งที่	จุดมุ่งหมาย	หัวข้อกิจกรรม	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	การดำเนินการ
7	สมาชิกมีความรู้และเข้าใจความสำคัญของการรู้จักเลือกที่จะกระทำและรอคอย	การรู้จักเลือกที่จะกระทำและรอคอยเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ	สมาชิกสามารถบอกความสำคัญของการรู้จักเลือกที่จะกระทำและรอคอยได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. แจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “การรู้จักเลือกที่จะกระทำและรอคอย” ให้สมาชิกอ่าน 2. ผู้นำกลุ่มอธิบายความสำคัญของการรู้จักเลือกที่จะกระทำและรอคอย 3. แจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง “ความสำเร็จของอรอุมา” ให้สมาชิกอ่าน 4. สมาชิกร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึงความสำคัญของการรู้จักเลือกที่จะกระทำและรอคอย 5. สมาชิกสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมและผู้นำกลุ่มสรุปอีกครั้ง
8	สมาชิกรู้และเข้าใจการตัดสินใจของตนเองด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ	การตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ	สมาชิกสามารถบอกถึงการตัดสินใจของตนเองด้านการศึกษาและประกอบอาชีพได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. แจกเอกสารเรื่อง “การตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ” ให้สมาชิกอ่าน 2. ผู้นำกลุ่มอธิบายถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพจากเอกสาร

ครั้งที่	จุดมุ่งหมาย	หัวข้อกิจกรรม	จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	การดำเนินการ
				<p>3.สมาชิกร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับ “การตัดสินใจของฉันทนในการศึกษาและการประกอบอาชีพ”</p> <p>4. สมาชิกกลุ่มสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมและผู้นำกลุ่มสรุปอีกครั้ง</p>
9	สรุปเกี่ยวกับการตระหนักในอนาคต	ปัจฉิมนิเทศ	<p>1.สมาชิกสามารถบอกความหมายของการตระหนักในอนาคตได้</p> <p>2. สมาชิกสามารถบอกลักษณะพฤติกรรมที่บ่งบอกว่าเป็นผู้มีการตระหนักในอนาคตได้</p> <p>3. สมาชิกสามารถบอกความสำคัญของการตระหนักในอนาคตได้</p>	<p>1. ผู้นำกลุ่มแจกกระดาษโรเนียวให้สมาชิกเขียนถึง</p> <p>1.1 ความหมายของการตระหนักในอนาคต</p> <p>1.2 ลักษณะพฤติกรรมที่บ่งบอกว่าเป็นผู้มีการตระหนักในอนาคต</p> <p>1.3 ความสำคัญของการตระหนักในอนาคต</p> <p>2. ผู้นำกลุ่มอธิบายสรุปถึงการตระหนักในอนาคต</p> <p>3. สมาชิกสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมและผู้นำกลุ่มสรุปอีกครั้ง</p>

1. ขั้นเตรียมการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยพัฒนาโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อยที่มีต่อการตระหนักในอนาคตและตรวจสอบความถูกต้อง ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.2 มีหนังสือจากภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนหัตถสารเกษตรวิทยาการ เพื่อขอความร่วมมือ

1.3 ทดลองใช้โปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อยโดยรับสมัครผู้เข้าร่วมกลุ่มจำนวน 10 คน ร่วมเข้ากลุ่มจำนวน 2 ครั้ง เพื่อดูความเป็นไปได้และสิ่งที่ควรปรับปรุงของโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อยที่มีต่อการตระหนักในอนาคต แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม

1.4 ให้นักเรียนที่เป็นประชากรทั้งหมดทำแบบวัดการตระหนักในอนาคตแล้วคัดเลือกนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยคัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนจากแบบวัดการตระหนักในอนาคตต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา ได้จำนวน 23 คน และขอความร่วมมือจากอาจารย์แนะแนวเพื่อพบนักเรียนดังกล่าวซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี และแจ้งให้ทราบว่าโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อยนี้รับสมาชิกได้ 10 คน โดยการจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน ซึ่งกลุ่มทดลองจะได้รับโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อยที่มีต่อการตระหนักในอนาคต ส่วนกลุ่มควบคุมผู้วิจัยได้ให้ความรู้ในเรื่องของการตระหนักในอนาคตในภายหลัง เมื่อผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับกลุ่มทดลองเสร็จแล้ว

1.5 เวลาที่ใช้ในการทดลอง ช่วงเวลา 13.50 น. - 15.30 น.ของทุกวันจันทร์และศุกร์ โดยพบกันสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 1 ชั่วโมง 40 นาที คิดต่อกันเป็นเวลา 5 สัปดาห์ จำนวนทั้งหมด 9 ครั้ง โดยไม่ได้เข้าเรียนวิชาแนะแนวในช่วง 5 สัปดาห์ ในขณะที่กลุ่มควบคุมได้เข้าเรียนวิชาแนะแนวของโรงเรียนตามปกติ

1.6 ผู้วิจัยเตรียมเอกสาร และอุปกรณ์ที่ใช้ในโปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อยในแต่ละครั้ง ตลอดจนเทปบันทึกเสียง เพื่อใช้ในการบันทึกเสียง ขณะเข้ากลุ่มทุกครั้ง

2. ขั้นตอนการทดลองกลุ่มทดลอง

2.1 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบวัดการตระหนักในอนาคตก่อนการทดลอง (Pretest)

2.2 ผู้วิจัยเข้าดำเนิน โปรแกรมการแนะแนวแบบกลุ่มย่อยกับกลุ่มทดลอง ในวัน เวลา ที่กำหนดคือ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวม 9 ครั้ง 5 สัปดาห์ติดต่อกัน คือ วันจันทร์และวันศุกร์ ครั้งละประมาณ 1 ชั่วโมง 40 นาที ระหว่างเวลา 13.50 น. - 15.30 น. ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2539 ถึงวันที่ 6 ธันวาคม 2539 สถานที่ใช้ คือ ห้องจริยธรรม โรงเรียนหัตถสารเกษตรวิทยาการ ส่วนกลุ่มควบคุมผู้วิจัยได้ให้ความรู้ในเรื่องของการตระหนักในอนาคตเป็นเวลา 9 ครั้ง ครั้งละประมาณ 50 นาที ในภายหลัง เมื่อผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับกลุ่มทดลองเสร็จแล้ว

2.3 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) โดยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดการตระหนักในอนาคตอีกครั้งหนึ่งในวันเดียวกัน

2.4 เก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบให้คะแนนจากแบบวัดการตระหนักในอนาคตของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธีการทดสอบค่าที (t-test)

(รายละเอียดของการดำเนิน โปรแกรมของกลุ่มทดลองอยู่ในภาคผนวก ข)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการตระหนักในอนาคตจากการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) และหลังการทดลอง (Posttest) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการตระหนักในอนาคตที่วัดก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าที (t-test dependent)

3. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการตระหนักในอนาคตก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าที โดยการทดสอบค่าที (t-test independent)